

Warszawa, 30 sierpnia 2023 r.

Prezes Rady Ministrów
Mateusz Morawiecki
al. Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa

Apel przedstawicieli pracowników i pracodawców sektora budowlanego o przywrócenie zwrotu części wydatków na materiały budowlane zakupione na cele mieszkaniowe

Szanowny Panie Premierze,

Apelujemy o jak najszybsze podjęcie działań na rzecz poprawy sytuacji na rynku budowlanym. Dostępne dane wskazują na istotne pogorszenie warunków funkcjonowania firm z branży materiałów budowlanych, mające bezpośredni wpływ na sytuację całego sektora budowlanego:

- w pierwszej połowie 2023 roku **liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia spadła o 34,7% rok do roku, jednocześnie ilość rozpoczętych inwestycji spadła o 28,5% w analogicznym okresie** (na podstawie GUS);
- obserwowany jest **wyraźny spadek sprzedaży większości wyrobów budowlanych**, przykładowo przychody Grupy PSB (centrali) ze sprzedaży materiałów dla budownictwa oraz domu i ogrodu po dwóch miesiącach 2023 r. były o 13% niższe od analogicznego okresu roku poprzedniego, przy 16% wzroście cen. Łączna sprzedaż za 2 miesiące 2023 r., w stosunku do analogicznego okresu 2022 r., była niższa w 14 grupach towarowych: **chemia budowlana (-0,2%), instalacje, ogrzewanie (-2%), izolacje wodochronne (-5%), oświetlenie, elektryka (-6%), wykończenia (-6%), płytki, łazienki, kuchnie (-7%), ogród i hobby (-8%), dekoracje (-10%), stolarka (-23%), izolacje termiczne (-31%), otoczenie domu (-36%), ściany, kominy (-37%), dachy, rynny (-46%) oraz płyty OSB, drewno (-51%)**. Wzrost sprzedaży nastąpił jedynie w 6 grupach towarowych: cement, wapno (+42%), farby, lakiery (+22%), motoryzacja (+15%), sucha zabudowa (+6%), wyposażenie, AGD (+3%) oraz narzędzia (+1%);
- **dynamika produkcji budowlano-montażowej w jednostkach zajmujących się wznoszeniem budynków spada stale od listopada 2022 roku o 4,2-12,2% w zależności od miesiąca** (na podstawie GUS);
- w produkcji wybranych wyrobów spadki dynamiki produkcji są jeszcze większe:

Produkcja wybranych materiałów budowlanych, 2021-2022 i czerwiec 2023

Nazwa materiału	2021 (dynamika %, r/r)	2022 (dynamika %, r/r)	VI 2023 (dynamika %, r/r)	Dynamika produkcji (% r/r), VI 2022-VI 2023
Bloki ścienne z betonu lekkiego (w tys. ton)	4 313 (12,9%)	3 944 (-8,6%)	187 (-48,5%)	
Elementy ścienne silikatowe (tys. ton)	2 233 (13,1%)	2 026 (-9,3%)	137 (-32,6%)	

Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 49 pracowników. Na wykresach wartościami liczbowymi oznaczono poziomy minimalne i maksymalne dynamiki wielkości produkcji (r/r) w analizowanym okresie (PMR na podstawie GUS)

- występująca w latach 2021 i 2022 **bardzo wysoka dynamika wzrostu kosztów produkcji** (wzrost wynagrodzeń pracowników o około 12% r/r, wzrost cen energii elektrycznej o około 92% w 2021 roku i około 90% w 2022 roku, wzrost cen gazu ziemnego o około 50% w 2021 roku i około 7% w 2022 roku, wzrost cen węgla kamiennego o około 207% w 2022 roku, wzrost cen surowców i komponentów), przełożyła się na **nienaturalne wzrosty cen wyrobów budowlanych** dla konsumentów;
- badanie ankietowe przeprowadzone w IV kwartale 2022 r. (na podstawie Ramirent) wskazuje, iż **42,5% Polaków odłożyło lub zawiesiło zaplanowane prace remontowo – budowlane** z powodu wysokiej inflacji oraz zmniejszonej dostępności materiałów budowlanych wynikającej z ich wysokich cen, zaś **34,2%** ankietowanych **zdecydował o zredukowaniu zakresu planowanych prac remontowych**;
- **zwiększa się skala sprzedaży wyrobów budowlanych w szarej strefie** (bez faktury), przykładowo skumulowane straty dla PKB spowodowane istnieniem szarej strefy na rynku betonu to **ok. 1 mld zł** (na podstawie ZPP).

Obecna sytuacja bardzo niekorzystnie wpływa na kondycję finansową przedsiębiorstw produkujących wyroby budowlane. **Wielu producentów dokonało restrukturyzacji organizacji produkcji (szczególnie wielozakładowej) polegającej na zamknięciu zakładów produkcyjnych i zwolnieniu pracowników. Wielkość zatrudnienia zmalała już o około 10-12%**. Zmniejszenie liczby wydawanych pozwoleń oraz rozpoczynanych budów powoduje, że nie ma perspektyw istotnej poprawy sytuacji w kolejnych miesiącach. Branża producentów wyrobów budowlanych odczuje to najmocniej na przełomie 2023 i 2024 roku. Wpłyne to również niekorzystanie na inne branże budowlane. Już obecnie decyzje inwestycyjne, ze względu na sytuację gospodarczą, odkłada 36,9% firm budowlanych, a 27,7% wciąż planuje ograniczyć zatrudnienie (na podstawie GUS). W takim otoczeniu makroekonomicznym uruchomiony niedawno program wsparcia Bezpieczny Kredyt 2% nie przyniesie wystarczającego i koniecznego impulsu dla ożywienia i zdynamizowania branży budowlanej.

Aby szybko odwrócić ten niekorzystny trend i jednocześnie poprawić warunki życia Polaków konieczne jest wsparcie remontów istniejących zasobów budowlanych i przywracanie do użytkowania pustostanów (wg. danych GUS z 2021 roku w **Polsce jest 1,86 mln pustych lokali i domów**). W naszej ocenie, w celu pobudzenia nakładów na remonty oraz budowy domów i mieszkań, konieczne jest wprowadzenie rozwiązań stymulujących ten proces, w szczególności wprowadzenie zwrotu części wydatków (zapłaconego podatku VAT) na materiały budowlane zakupione na cele mieszkaniowe. Przyczyni się to do zmniejszenia kosztów remontów bezpośrednio dla konsumentów i ograniczenia luki VAT (aby dostać zwrot, konieczne jest posiadanie faktur VAT za zakup materiałów remontowo-budowlanych). Zwrot VAT, na materiały budowlane obowiązujący w Polsce po wejściu do Unii Europejskiej, cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem obywateli i przyczynił się do uregulowania rynku budowlanego. Podobne mechanizmy mające na celu wsparcie prac remontowych wdraża region Walencji w Hiszpani – Pla Renhata (dotacja na poprawę warunków życia w budynkach) i Czechy – Oprav dům po babičce (dotacja dla młodych rodzin na remont nieruchomości starszych niż 10 lat). Ogromnym wsparciem dla działań remontowych w krajach Unii Europejskiej są również środki z Krajowych Planów Odbudowy.

Jednocześnie proponujemy wprowadzenie następujących zmian w stosunku do wcześniej obowiązujących przepisów dotyczących zwrotu części wydatków na materiały budowlane, aby dodatkowo służyły one:

- **poprawie warunków życia w budynkach i mieszkaniach oraz zwiększeniu ich dostępności** - postulujemy o objęcie ulgą również osoby starsze, z niepełnosprawnościami i opiekunów osób z niepełnosprawnościami bez kryterium wiekowego,

- **wsparciu zrównoważonego rozwoju i transformacji krajowego przemysłu wyrobów budowlanych** - premiuwane powinny być wyroby budowlane posiadające deklaracje środowiskowe typu III,
- **wsparciu innowacyjnych rozwiązań w zakresie wyrobów budowlanych** – istniejący wykaz materiałów budowlanych objętych możliwością zwrotu części wydatków, powinien zostać zaktualizowany i obejmować innowacyjne rozwiązania poprawiające efektywność prowadzonych prac remontowych oraz instalacyjnych.

Mając na uwadze coraz gorszą sytuację branży materiałów budowlanych i budownictwa w Polsce apelujemy o jak najszybsze podjęcie działań stymulujących te gałęzie gospodarki, poprzez przywrócenie zwrotu części wydatków na materiały budowlane zakupione na cele mieszkaniowe. Dodatkowo, zachęcamy do zastanowienia się nad ewentualnym rozszerzeniem ulgi na usługi budowlane związane z nieruchomościami mieszkalnymi. Równie ważne jest uruchomienie środków z Krajowego Programu Odbudowy, które w innych krajach mają bardzo pozytywny wpływ na kondycję rynku budowlanego.

Chcielibyśmy prosić Pana Premiera o spotkanie, na którym przedstawimy nasze postulaty i chętnie odpowiemy na wszelkie pytania.

Z poważaniem,

Prezes Zarządu
Związku Pracodawców Producentów
Materiałów dla Budownictwa
dr hab. inż. Szymon Firląg

Prezes Zarządu
Stowarzyszenia Producentów Pap
Konrad Machula

Prezes Zarządu
Polskiej Unii Ceramicznej
dr inż. Ferdynand Gacki

Dyrektor Zarządzający
Stowarzyszenia Producentów Cementu
prof. dr hab. inż. Jan Deja

**KRAJOWY SEKRETARIAT
BUDOWNICTWA I PRZEMYSŁU
DRZEWNEGO**

Przewodniczący Sekretariatu
Budownictwa i Przemysłu Drzewnego
NSZZ „Solidarność”
Adam Golec

Prezes Zarządu
Polskiego Stowarzyszenia Producentów
Styropianu
Kamil Kiejna

Prezes Zarządu
Polskiego Stowarzyszenia Gipsu
Robert Boroszko

**KONFEDERACJA
BUDOWNICTWA I
NIERUCHOMOŚCI**

Prezes Honorowy
Konfederacji Budownictwa i Nieruchomości
Krzysztof Baranowski

Przewodniczący
Związku Zawodowego „Budowlani”
Zbigniew Janowski

Przewodniczący Zarządu
Stowarzyszenia Producentów Wełny
Mineralnej: Szklanej i Skalnej
Henryk Kwapisz

Prezydent Konfederacji Lewiatan
Maciej Witucki

Prezes Zarządu
Związku Producentów, Dostawców i
Dystrybutorów POLSKIE OKNA I DRZWI
Janusz Komurkiewicz

Prezes Zarządu
Stowarzyszenia Producentów Betonu
Towarowego w Polsce
Michał Gryś

Prezes Stowarzyszenia
Producentów Betonów
Grzegorz Bajek

Prezes Zarządu
Polskiego Związku Producentów i
Przetwórców Izolacji Poliuretanowych PUR
i PIR „SIPUR
Maciej Kubanek

Prezes Zarządu
Polskich Hurtowni Dachowych
Piotr Kośla

Przewodniczący
Federacji Przedsiębiorców Polskich
Marek Kowalski

ŚLĄSKA IZBA
BUDOWNICTWA

Prezydent
Śląskiej Izby Budownictwa
Mariusz Czystek

CERBUD
KRAJOWE ZRZESZENIE PRODUCENTÓW
MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

Prezes Zarządu
Krajowego Zrzeszenia Producentów
Materiałów Budowlanych CERBUD
Andrzej Rej

GRUPA
PHMB

Prezes
Grupy Polskie Hurtownie Materiałów
Budowlanych
Jarosław Komorowski

stowarzyszenie
kominy polskie

Prezes
Stowarzyszenia KOMINY POLSKIE
Roman Nowak

Prezes
Krajowej Izby Kominiarzy
Marcin Ziomski

MCK
MIĘDZYWOJEWÓDZKI
CECH KOMINIARZY

Prezes
Międzywojewódzkiego Cechu Kominiarzy
Wiesław Zabawa

KOMINKI
PIECE
OGÓLNOPOLSKIE STOWARZYSZENIE

Prezes
Ogólnopolskiego Stowarzyszenia
„Kominki i Piece”
Piotr Batura

Stowarzyszenie Producentów
i Importerów Urządzeń Grzewczych

Prezes Zarządu
Stowarzyszenia Producentów
i Importerów Urządzeń Grzewczych
Janusz Starościk

PZFD

Polski Związek
Firm Deweloperskich

Prezes Zarządu
Polskiego Związku Firm Deweloperskich
Grzegorz Kiełpsz

STOWARZYSZENIE
NA RZECZ
SYSTEMÓW OCIEPLEŃ

Prezes Zarządu
Stowarzyszenia na Rzecz Systemów
Ociepleń
dr inż. Jacek Michalak

POLSKA IZBA
BUDOWNICTWA

Prezes
Polskiej Izby Budownictwa
Jacek Gromniak

Pracodawcy
Rzeczypospolitej
Polskiej

Prezes Zarządu
Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej
Rafał Dutkiewicz

Związek Pracodawców Ceramiki Budowlanej

Prezes Zarządu
Związku Pracodawców Ceramiki
Budowlanej
Mirosław Jaroszewicz

Stowarzyszenie Producentów
Chemii Budowlanej

Prezes Zarządu
Stowarzyszenia Producentów Chemii
Budowlanej
Tadeusz Wasąg

Business Centre
Club

Prezes
Związku Pracodawców Business Centre
Club
dr Łukasz Bernatowicz

Prezes Zarządu
Stowarzyszenia Producentów Styropianu
Andrzej Matla

EKOLOGICZNY
BUDYNEK
POWIAZANIE NIEZOBOWIĄZUJĄCYCH WYKONAWCÓW

Prezes
Stowarzyszenia Inżynierów Instalacji
Budowlanych „Ekologiczny Budynek”
Zenon Koszorz